

2005BEM50 advies subcommissie voor de jaarrekening

Secretariaat: statengriffie
Referentie: L.C.A.W. Graafhuis
Telefoon: 030-2582770

Aan: de leden van provinciale staten van Utrecht

CC: gedeputeerde staten van Utrecht

Utrecht, 6 juni 2005

Onderwerp: Advies inzake de jaarrekening 2004

Geachte dames en heren,

Ingevolge het besluit van de staten van 3 februari 1999 hebben wij de taak u van advies te dienen over de provinciale jaarstukken, zoals die door gedeputeerde staten zijn overgelegd. Ons advies, voorbereid door de subcommissie voor onderzoek van de jaarrekening 2004 uit ons midden (verder aan te halen als subcommissie), treft u hieronder aan. De leden van de subcommissie zijn: mw. ir. A.A. Swets (CDA, voorzitter), H. Hooijer (VVD), A.J. van Bokkem (PvdA), drs. B. Nugteren (GL), drs. J.H. Gaaikema (D66), mr. J.J.J. Streefland (CU), M.F. van Leeuwen (SGP).

1. Verantwoording

In de subcommissie zijn de volgende stukken aan de orde geweest:

- de Jaarrekening 2004 van 10 mei 2005
- het controlerapport van KPMG van 10 mei 2005
- de reactie van 31 mei 2005 van gedeputeerde staten op dat rapport.

De subcommissie heeft op 1 juni 2005 uitgebreid over de hiervoor genoemde stukken gesproken, alsmede over de door gedeputeerde staten schriftelijk gegeven antwoorden op de door de subcommissie gestelde vragen. In de vergadering is de subcommissie tevens een nadere toelichting gegeven op de jaarstukken door de functioneel gedeputeerde en zijn ambtenaren. Nader gestelde vragen zijn tot tevredenheid beantwoord.

Tevens heeft de subcommissie gesproken met de heren drs. F.J.R. Douglas RA en D. Koudijs RA van KPMG Accountants. Zij gaven - vanuit hun eigen verantwoordelijkheid - een nadere toelichting en beantwoordden tal van specifieke vragen in relatie tot de door hen gedane aanbevelingen.

Terugkijkend op de gevolgde procedure is de subcommissie van oordeel dat deze tot tevredenheid stemt, zeker daar waar het gaat om de snelle en adequate wijze van beantwoording van de door de leden van de subcommissie schriftelijk gestelde vragen.

De genoemde stukken, de gegeven antwoorden op de gestelde vragen en de nader gegeven toelichtingen in de vergadering van 1 juni j.l., brengt de subcommissie tot de hierna vermelde bevindingen.

2. Bevindingen

De subcommissie realiseert zich dat 2004 als overgangsjaar bestempeld kan worden, vanwege de consequenties van de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de rechtmatigheidstoets. Met instemming constateert de subcommissie dat deze ingrijpende wijzigingen in het proces op professionele wijze zijn opgepakt. Ook het met positief gevolg doorlopen Actieplan Financieel Beheer, deel I en het vervolg dat hieraan gegeven is via het in uitvoering zijnde Actieplan Financieel Beheer, deel II, stemmen tot tevredenheid.

De subcommissie heeft bij de advisering over de jaarrekening 2003 een aantal bevindingen geformuleerd. De subcommissie hecht eraan wanneer in het vervolg allereerst door GS wordt ingegaan op de bevindingen van het voorgaande jaar en in hoeverre en in welke vorm daaraan uitvoering is gegeven, dan wel daaraan geen of gedeeltelijk gevolg is gegeven met de motieven daarvoor.

Eén van de aanbevelingen over de jaarrekening 2003 betrof de Reserve nog te verrichten activiteiten. Door de aangescherpte regels stelt de subcommissie met voldoening vast dat het bedrag in deze reserve aanzienlijk is gedaald. Er lijkt echter gedeeltelijk sprake te zijn van een verschoven probleem, waar de subcommissie bij de onderbouwing van verplichtingen op terugkomt.

Andere aanbevelingen betroffen de voorcalculatie en de urenverantwoording. De subcommissie is content dat thans in lijn met de gedachten van de subcommissie terzake wordt gehandeld.

Wat betreft de ook vorig jaar gedane aanbeveling met betrekking tot service level agreements heeft de subcommissie kunnen constateren dat vele inspanningen zijn gedaan. Deze inspanningen hebben echter tot op heden niet geleid tot het gewenste resultaat om de afspraken tussen de diensten en de PSD vast te leggen. De subcommissie acht een extra inspanning op dit onderdeel op korte termijn gewenst.

Na het jaren vragen van aandacht heeft de subcommissie met voldoening kunnen vaststellen dat de juridische control beter in de organisatie is geïmplementeerd. Gelet op de veranderende samenleving met een toename van risico's en dito claims vereist de juridische control niet aflatende aandacht. Naast de juridische check van besluiten, alvorens deze worden verzonden, vereist de procesgang ook weloverwogen vast te leggen, hoe om te gaan met claims die de provincie bereiken.

De subcommissie heeft kennis genomen van de overweging om al dan niet tot de instelling van een kapitaaldienst te komen. Het leggen van een link met het investeringsprogramma acht de subcommissie daarbij verstandig. De subcommissie vindt het gewenst om in het najaar in een open discussie de voor- en nadelen terzake te bespreken en marge van de statencommissie BEM. Onderwerpen die daarbij ook aan de orde zullen komen zijn het eigen vermogen en het risico-management.

De subcommissie hecht er grote waarde aan dat met ingang van 2005 de rechtmatigheidstoets ten volle kan worden uitgevoerd. De idee bestaat dat de uitgangspositie van de provincie goed is, maar er is allerm minst sprake van een gelopen race. De subcommissie heeft door de accountant bevestigd gekregen, dat als de door de accountant verwoorde actiepunten op pagina 6 van het controlerapport zijn geïmplementeerd, genoemde rechtmatigheidstoets ten volle kan worden uitgevoerd. Bij het uitvoeren van die actiepunten dient sprake te zijn van een transparant proces met participatie van de subcommissie en de statencommissie BEM.

De subcommissie is voorstander van het handhaven van de huidige verslaglegging over de jaarrekening, waarbij de inhoudelijke beleidsverantwoording en de financiële verantwoording helder zichtbaar worden gemaakt in één document. Wel blijft de subcommissie ervoor pleiten de meetbaarheid van prestaties preciezer en concreter te formuleren, opdat de bereikte resultaten van het beleid inzichtelijker gemaakt kunnen worden.

De subcommissie heeft moeten constateren dat er tussen de diensten verschil bestaat in de kwalitatieve wijze van onderbouwing van het aangaan van verplichtingen en het treffen van voorzieningen. De subcommissie is van oordeel dat alleen dan sprake kan zijn van een reële verplichting of voorziening als daaraan een goed doortimmerde onderbouwing ten grondslag ligt. Dit is debet aan de controlerende rol van de Staten. Ontbreekt een dergelijke onderbouwing, dan dienen de middelen vrij te vallen en is het budgetrecht van de Staten aan de orde. De subcommissie vraagt kortom om een scherpe controle en volledige transparantie op dit punt.

De subcommissie gaat er vanuit dat de door de accountant geformuleerde aanbevelingen geheel worden overgenomen en dat de subcommissie wordt geïnformeerd over het verloop van dit proces. Datzelfde geldt voor wat betreft de door GS in hun brief van 31 mei jl. geformuleerde actiepunten.

De subcommissie is zich bewust van het feit dat de controle op de jaarrekening vanaf 2004 een eigenstandige verantwoordelijkheid van de Staten is. De Staten zijn kortom opdrachtgever van de accountant die de jaarstukken controleert. De subcommissie stelt voor de Staten een voorstel te doen over de wijze van invulling van dit opdrachtgeverschap. Op dit moment loopt – via een open inschrijving – de procedure om tot een nieuwe accountant te komen. In dat kader worden mede betrokken de accenten en specifieke vragen die PS willen betrekken bij het accountantsonderzoek/de controle van de jaarrekening. Deze wijziging qua verantwoordelijkheid werkt uiteraard door in de wijze van werken van de subcommissie en die van de commissie BEM.

In het kader van de evaluatie van het dualisme wordt deze gewijzigde verantwoordelijkheid van de Staten mede betrokken bij de formatieve en kwalitatieve omvang van de statengriffie.

3. Verantwoording in de functionele commissies

Met de beleidstaakformulieren in de jaarrekening leggen gedeputeerde staten, ter afsluiting van de jaarcyclus, verantwoording af over de uitvoering van het beleid en over het beheer. De bespreking ervan vindt plaats in de functionele commissies met de betrokken portefeuillehouders.

Over het in de functionele commissies besprokene over deze verantwoording zult u tijdig voor de statenvergadering van 27 juni a.s. worden geïnformeerd.

4. Advies

Het vorenstaande geeft de subcommissie aanleiding om u voor te stellen:

- a. de jaarrekening 2004 vast te stellen;
- b. het college te verzoeken met betrekking tot de in dit advies onder 2 naar voren gebrachte punten actie te ondernemen, dan wel aandacht te (doen) besteden;
- c. het college te verzoeken met betrekking tot de aandachtspunten en toezeggingen in het (verzamelde) commissie-advies bij het statenvoorstel “Jaarrekening/Jaarverslag tevens afrekenvoorstel 2004” actie te ondernemen, dan wel aandacht te (doen) besteden.

Hoogachtend,
De commissie Bestuur en Middelen

Drs. W. J. Bos
voorzitter

L.C.A.W. Graafhuis
Waarnemend staten-griffier